

VII.

Но както и да е, а славянските равноапостолни братия са рѣшиле да идатъ въ Моравия, да посѣятъ славянско самосѫзнаніе и въ сѫрдата на моравците и да научатъ народътъ да чете и да пише. Но тука е забѣлѣжително слѣдующето. Когато Кирилъ билъ повиканъ изъ Бѫлгария въ Цариградъ, за да му са предаде гореказанната миссия, то императорътъ му казалъ така: „Азъ зная, че ти не си здравъ, но необходимо е, щото именно ти да идешъ въ моравската земя.“ — „Ако и да сѫмъ немощенъ и болѣнъ, отговорилъ Кириль, но азъ ща да ида въ моравската земя съ голѣма радостъ, ако само вие ми дозволите да проповѣдамъ на моравците словото божие на славянски езикъ.“ Ние оставяме сѣкого да мисли надъ тие цѣколко рѣда по своята воля. Въ 863 г. Кирилъ и Методии биле вече въ Моравия. Ако разглѣдаме памѣтниците съ особено внимание, то ще да видиме, че свѣтите братия сѫ биле посрѣшнати съ голѣма радостъ и съ явно удоволствие, че народътъ е билъ въ вѣхшищие, когато чулъ словото божие на своятъ народенъ славянски езикъ, и че сѣки е билъ готовъ да са учи да чете и да пише. Съ една дума, по думите на легендите, Кирилъ и Методии сѫ извѣржале съ истинно апостолско усѫрдие основа свѣтото дѣло, за което сѫ биле повикани, т. е. тие учили дѣцата да четатъ и служили въ черковите на славянски езикъ. Най-напредъ Кирилъ и Методии са поселиле въ Велеградъ, който билъ столнина на Моравия, и биле приняти отъ моравския князъ Ростиславъ съ отворени обятия. Ростиславъ отворилъ първата славянска школа и напѣлнилъ я съ